

KRITERIJI OCENJEVANJA PRI POUKU SLOVENSKEGA JEZIKA IN KNJIŽEVNOSTI

Ocenjevanje je vrednotenje doseženega znanja in se opravi po utrjevanju in preverjanju učnih vsebin. Dijaki morajo biti vnaprej pisno seznanjeni s kriteriji vseh oblik ocenjevanja pri slovenščini, kjer se dijakovo znanje preverja pisno in ustno.

Za dijake Gimnazije Celje – Center veljajo določila, zapisana v Pravilniku o ocenjevanju v srednjih šolah. Ustno ocenjevanje izvajamo kot vrednotenje odgovorov na zastavljena vprašanja.

Kriteriji za ustno ocenjevanje znanja pri slovenščini

Za oceno odlično (5)

Dijak dobro pozna učno snov, določeno z učnim načrtom, pravilno odgovarja na učiteljeva vprašanja, odgovore samostojno in poglobljeno razloži, utemelji, argumentira. Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato. V pogovoru je sproščen, odgovarja tekoče, upošteva kulturo dialoga – gleda sogovorniku v oči, če se zmoti, se opraviči, če vprašanja ni razumel, prosi učitelja, da ga ponovi.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak pravilno odgovarja, vendar pri razlagi in utemeljevanju ni samostojen, ampak potrebuje učiteljevo pomoč. Skoraj dosledno upošteva pravila knjižne izreke, napake samostojno in sproti popravlja in upošteva kulturo dialoga.

Za oceno dobro (3)

Dijak pravilno odgovarja, vendar kljub učiteljevi pomoči slabše utemeljuje in argumentira. Pogosto iz knjižnega jezika preide v pogovornega, pomaga si z mašili, napake ob opozorilu popravlja. V dialogu ni sproščen, opazna je trema, dialog ni tekoč, kultura dialoga je nepopolna.

Za oceno zadostno (2) minimalni standard

Dijak kljub učiteljevi pomoči le delno odgovarja na vprašanja, znanje je zgolj reproduktivno. Iz knjižnega jezika pogosto preide v neknjižne zvrsti. Uporablja mašila, napak največkrat ne popravi. Odgovarja tiho, nejasno, nesproščeno.

Za oceno nezadostno (1)

Dijak ne odgovarja kljub učiteljevi pomoči. Izraža se v neknjižnem jeziku, napak kljub opozorilu ne popravi. Uporablja mašila, odgovarja nejasno, tiho, nesproščeno.

Kriteriji za pisno ocenjevanje znanja pri slovenščini

Pisno ocenjevanje izvajamo kot vrednotenje pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja in kot vrednotenje pisnega izdelka.

Na ta način lahko ocenjujemo znanje jezika po jezikovnih ravninah ali književnosti (značilnosti obdobja, literarne smeri, literarne zvrsti in vrste, o avtorju, motivno-tematska analiza besedil, slogovno-oblikovne lastnosti besedil).

Preverjamo lahko reprodukcijo, analizo, sintezo, vrednotenje in uporabo.

Na oceno lahko vplivajo tudi jezikovne napake.

Naloga mora vsebovati rubriko za ime in priimek dijaka, oddelek, temo, datum, skupno možno število točk, doseženo število točk, točkovno vrednost posameznih nalog, točkovnik. Pri ocenjevanju pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja dosežene rezultate, ki so izraženi v točkah, izrazimo tudi z ocenami od 1 do 5.

Kriteriji za točkovnik:

od 50 do 62 % zadostno

od 63 do 75 % dobro

od 76 do 88 % prav dobro

od 89 do 100 % odlično

KRITERIJI ZA OCENJEVANJE ŠOLSKIH NALOG V 1. IN 2. LETNIKU VSEH TREH PROGRAMOV

Kriteriji za ocenjevanje šolske naloge v prvem in drugem letniku

A. Vsebina

Za oceno odlično (5)

Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo in izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč. Na koncu izpelje ustrezne zaključke.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak snov pozna in jo razume. K temi pristopa problemsko. Lahko se opira na učno gradivo in pride do samostojnih sklepov. Zmožen je zavzeti osebno stališče do obravnavane problematike.

Za oceno dobro (3)

Vsebina je povezana z izhodiščno temo. Dijak snov pozna in razume, a so možne vrzeli. Temo obravnava neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Vrednotenje je le doživljajsko. Poskusi analize in primerjave so šibki.

Za oceno zadostno (2) minimalni standard

Poznavanje snovi je skromno. Gre le za obnavljanje vsebine književnega besedila in reprodukcijo učnega gradiva. Analitičnega pristopa z razlaganjem ni. Dijakovo faktografsko znanje je sicer zadovoljivo, a je tudi precej nebitvenih podatkov.

Za oceno nezadostno (1)

Med vsebino besedila in izhodiščno temo besedila ni smiselne povezanosti. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skromno in površno. Veliko je nebitvenih podatkov.

B. Jezikovna pravilnost, slog in zgradba

Za oceno odlično (5)

Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedilo je koherentno. Besedišče je bogato, vsebuje subjektivne besedne zveze, povezane z literarnimi termini. Jezikovnih napak skoraj ni.

Za oceno prav dobro (4) Besedilo je ustrezno členjeno. Posamezni deli so izvirni. Termini so ustrezno uporabljeni. Dijak obvlada tudi zapletene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, jedrnato in logično. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.

Za oceno dobro (3)

V besedilu prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno ustrezna. Izražanje je v celoti logično. V besedilu so slovnične in pravopisne napake.

Za oceno zadostno (2) minimalni standard

Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, dopolnjujejo ga nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izražanje je slogovno šibko. Precej je jezikovnih napak, veliko grobih.

Za oceno nezadostno (1)

Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak. Dijak ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi. Besedilo ni ne notranje (vsebinsko) ne zunanje (odstavki) ustrezno členjeno.

KRITERIJI ZA OCENJEVANJE ESEJA V TRETJEM IN ČETRTEM LETNIKU

Izdelani so kriteriji za celostno (holistično) ocenjevanje in to na osnovi meril za celostno ocenjevanje šolskega eseja na maturi.

Merila za analitično oceno zadnjega eseja v četrtem letniku, ki ga ocenimo tudi tako kot na maturi, pa strukturiramo za vsako nalogo posebej, kot to zahtevajo (problemsko zastavljena) navodila. Število točk pretvorimo v ocene, upoštevajoč sprejete meje za številčne ocene. Meja za zadostno oceno je 50 %.

Izdelane kriterije upoštevajo vse učiteljice slovenščine na Gimnaziji Celje – Center.

Vsebina, jezikovna pravilnost, slog, zgradba

Za oceno odlično (5)

Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo, zrelo, tudi izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč. Na koncu izpelje ustrezne zaključke. Dijak obvlada primerjavo, sintetiziranje in vrednotenje.

Besedilo je koherentno. Zgradba je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato, vsebuje subjektivne besedne zveze, povezane z literarnimi termini. Dijak obvlada tudi zahtevna skladijska in besedilotvorna pravila. Jezikovnih napak skoraj ni.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak snov pozna in razume. K temi pristopa problemsko. Pri primerjavi literarnih prvin se lahko opira na študijsko gradivo in pride do samostojnih sklepov. Svoje trditve logično izpeljuje. Zmožen je zavzeti osebno stališče do obravnavane problematike.

Besedilo je koherentno in prepričljivo. Posamezni deli so izvirni. Besedilo je ustrezno členjeno. Termini so ustrezno uporabljeni. Dijak obvlada zapleteno zložene povedi. Njegovo izražanje je tekoče, jasno, jedrnato, logično. Besedilo vsebuje lažje jezikovne napake.

Za oceno dobro (3)

Vsebina je povezana z izhodiščno temo. Dijak snov pozna in razume, a so možne vrzeli v faktografskem znanju. Temu obravnava neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Vrednotenje je doživljajsko, so pa tudi poskusi analize in primerjave.

Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno ustrezna. Izražanje je v celoti logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake, vendar težjih napak skoraj ni oziroma se ne ponavljajo.

Za oceno zadostno (2), minimalni standard

Poznavanje snovi je skromno. Gre za obnavljanje književnega besedila. Dijakovo faktografsko znanje je sicer zadovoljivo, a je tudi precej nebistvenih podatkov. Razlaganja ni. Vrednotenje je na ravni doživljajskega opisa. Primerjava literarnih sestavin je poenostavljena in površna.

Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, nefunkcionalno ga dopolnjuje nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izrazno je nasploh nerodno. Precej je jezikovnih napak, vendar so grobe napake redkejše od lažjih.

Za oceno nezadostno (1)

Med vsebino in izhodiščno temo besedila ni dovolj smiselne povezanosti. Vsebina besedila je bolj ali manj povezana s temo, a je kakovost ubeseditve na tako nizki ravni, da ne ustreza standardu zahtevanega. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skromno in površno. Veliko je nebistvenih podatkov, ki se ne zahtevajo, ni pa relevantnih.

Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak. Dijak ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi in pravil nadpovedne skladnje. Besedilo ni ne notranje (vsebinsko) ne zunanje (odstavki) ustrezno členjeno.

OCENJEVANJE NA POPRAVNIH, PREDMETNIH IN DOPOLNILNIH IZPITIH

1. Vsi dijaki opravljajo izpit iz maternega jezika pisno in ustno.
2. Pisni izpit traja 60 minut in lahko zajema snov iz književnosti ali jezika. Tretješolci pišejo pisno nalogo 60 ali 90 minut (po presoji učitelja). Četrtošolci pišejo esej 90 minut.
3. Ustni del izpita traja največ 20 minut. Dijak ima lahko največ 15 minut za pripravo na ustni izpit. Dijak lahko enkrat zamenja listek z vprašanji.

4. Pisni izdelek se oceni z ocenami od 1 do 5.
5. Pisni del izpita predstavlja 50 %, ustni del izpita 50 % ocene celotnega izpita.
6. Pisne naloge in ustna vprašanja odobri strokovni aktiv, vendar pa pisne naloge in listke z vprašanji pripravi vsak učitelj sam.

KRITERIJI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA DOMAČEGA BRANJA

Nabor besedil za domače branje je sestavni del Letnega učnega načrta in je za dijake obvezen. Seznam vsako leto uskladimo znotraj aktiva in ga aktualiziramo (tekmovanje iz slovenščine za Cankarjevo priznanje in projekt Rastem s knjigo). Domače branje lahko preverimo pisno ali ustno in dijaku znanje tudi ocenimo. Ocene, ki jih lahko pridobijo, so od 1 do 5. Domače branje je lahko tudi sestavni del šolskih nalog (esejev).

KRITERIJI ZA USTNO OCENJEVANJE ZNANJA PRI DOMAČEM BRANJU

Za oceno odlično (5)

Dijak dobro pozna učno snov, določeno z učnim načrtom, pravilno odgovarja na učiteljeva vprašanja, odgovore samostojno in poglobljeno razloži, utemelji, argumentira. Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato. V pogovoru je sproščen, odgovarja tekoče, upošteva kulturo dialoga – gleda sogovorniku v oči, če se zmoti, se opraviči, če vprašanja ni razumel, prosi učitelja, da ga ponovi.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak pravilno odgovarja, vendar pri razlagi in utemeljevanju ni samostojen, ampak potrebuje učiteljevo pomoč. Skoraj dosledno upošteva pravila knjižne izreke, napake samostojno in sproti popravlja in upošteva kulturo dialoga.

Za oceno dobro (3)

Dijak pravilno odgovarja, vendar kljub učiteljevi pomoči slabše utemeljuje in argumentira. Pogosto iz knjižnega jezika preide v pogovornega, pomaga si z mašili, napake ob opozorilu popravlja. V dialogu ni sproščen, opazna je trema, dialog ni tekoč, kultura dialoga je nepopolna.

Za oceno zadostno (2), minimalni standard

Dijak kljub učiteljevi pomoči le delno odgovarja na vprašanja, znanje je zgolj reproduktivno. Iz knjižnega jezika pogosto preide v neknjižne zvrsti. Uporablja mašila, napak največkrat ne popravi. Odgovarja tiho, nejasno, nesproščeno.

Za oceno nezadostno (1)

Dijak ne odgovarja kljub učiteljevi pomoči. Izraža se v neknjižnem jeziku, napak kljub opozorilu ne popravi. Uporablja mašila, odgovarja nejasno, tiho, nesproščeno.

Kriteriji za pisno ocenjevanje

Pisno ocenjevanje domačega branja izvajamo kot vrednotenje pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja in kot vrednotenje pisnega izdelka.

Na ta način lahko ocenjujemo znanje jezika po jezikovnih ravninah ali književnosti (značilnosti obdobja, literarne smeri, literarne zvrsti in vrste, o avtorju, motivno-tematska analiza besedil, slogovno-oblikovne lastnosti besedil).

Preverjamo lahko reprodukcijo, analizo, sintezo, vrednotenje in uporabo.

Na oceno lahko vplivajo tudi jezikovne napake. Naloga mora vsebovati rubriko za ime in priimek dijaka, oddelek, temo, datum, skupno možno število točk, doseženo število točk, točkovno vrednost posameznih nalog, točkovnik. Pri ocenjevanju pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja dosežene rezultate, ki so izraženi v točkah, izrazimo tudi z ocenami od 1 do 5.

Poleg obveznih načinov in oblik ocenjevanja znanja, določenih v načrtu ocenjevanja znanja, se doseganje standardov znanja in učnih ciljev lahko ocenjuje tudi z vajami, s seminarskimi in drugimi nalogami, z izdelki oziroma storitvami, zagovori, nastopi, mapo dosežkov in podobno.

Kriteriji za točkovnik:

od 50 do 62 % zadostno (2)

od 63 do 75 % dobro (3)

od 76 do 88 % prav dobro (4)

od 89 do 100 % odlično (5)

Pri zaključeni oceni učitelj upošteva ocene za teste, kontrolne naloge, literarne spise, eseje, ustne ocene, ocene za tekmovanje za Cankarjevo priznanje ter napredek dijaka med šolskim letom. Ocene govornih nastopov, ocene za nagrado na natečaju, za opravljeno bralno značko in motivacijske ocene za druge dejavnosti (v e-redovalnici so te ocene označene z rjavo barvo) učitelj pri zaključevanju upošteva, če je dijak ob koncu šolskega leta med oceno.

Minimalno število ocen

Dijaki pridobijo najmanj pet ocen, štiri pisne in vsaj eno ustno oceno.

V izrednih razmerah, npr. ob pandemiji, veljajo dogovori aktiva. Dijaki lahko v tem primeru pridobijo najmanj tri ocene, in sicer dve pisni oceni in eno ustno. Ocenjujemo lahko tudi seminarske naloge (projekte), izdelke, govorne nastope.

KRITERIJI SO bili sprejeti in potrjeni na sestanku aktiva, 22. 8. 2024.

